

Лютій О. І., канд. техн. наук, доц. кафедри
вищої математики факультету
управління персоналом та маркетингу

ПРО ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА БОЛОНСЬКОЮ СИСТЕМОЮ

Одною із головних задач математичної підготовки економіста є його здатність до математичного моделювання економічної проблеми, тобто переклад на математичну «мову» задач економіки.

Математична «мова», як і будь-яка інша мова, має дві складові: словник (поняття, формули) та синтаксис (теореми, методи, алгоритми).

В сучасних умовах інформаційних технологій головним є фундаментальність знань, тобто синтаксис, а не словник.

За положення, коли оцінюються знання кожного студента на кожному занятті практично можна перевірити «словник» чи знання найпростіших алгоритмів, а алгоритми, що мають розгалужений характер перевірити неможливо. В результаті більшість студентів такими алгоритмами не володіють.

Більшу частину балів оцінки студента становить його письмова робота (як на практичному занятті, так і на іспиті), тобто загалом перевірка знань студента іде через «посередника»- письмову роботу. Частка «балів» оцінки студента від безпосереднього (усного) спілкування з викладачем зведена нанівець. При цьому, виникає проблема ідентифікації знань студента.

Перевірка фундаментальності знань студента можлива за умови розв'язання ним комплексної задачі на зразок курсової роботи з подальшим її захистом.

Майборода О. О., канд. екон. наук,
доц. кафедри маркетингу

РОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАВЧАННІ

Перехід до кредитно-модульної системи організації навчального процесу у вищій школі зумовлює суттєве посилення ролі самостійної діяльності студентів, спрямованої на засвоєння ними змісту навчання, набуття професійної компетентності. У таких умовах на перший план виходять проблеми підвищення результативності самостійної роботи студентів.

Самостійна робота — це форма організації індивідуального вивчення навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час. Організація самостійної роботи з навчального предмета повинна здійснюватись із дотриманням ряду вимог:

- обґрунтування мети завдань у цілому і конкретного завдання зокрема, що вимагає виявлення та стимулювання позитивних мотивів діяльності студентів;

- відкритість і загальна оглядовість завдань;

- надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи (у якій послідовності працювати, з чого починати, як перевіряти свої знання);

- надання можливості студентам виконувати творчі роботи, що відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань;

- здійснення індивідуального підходу при виконанні самостійної роботи;

- нормування завдань для самостійної роботи, яке базується на визначенні затрат часу і трудомісткості різних їх типів, що забезпечує оптимальний порядок здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів від простих до складних форм роботи;

- можливість ведення обліку та оцінювання виконання завдань і їх якості, що вимагає стандартизації вимог до вмінь майбутніх спеціалістів та розробки комплексу професійно орієнтованих знань;

- підтримання постійного зворотного зв'язку із студентами в процесі здійснення самостійної роботи, що є фактором ефективності навчального процесу.

Активна самостійна робота студентів можлива тільки при наявності серйозної та стійкої мотивації. Найсильніша мотивуючий фактор — підготовка до подальшої ефективної професійної діяльності.

Мотиваційний фактор є одним з найважливіших аспектів проблеми самостійної роботи. Кожен викладач знає, що навчання протікає більш успішно, якщо у студента сформована позитивна мотивація, пізнавальний інтерес, потреба в здобутті знань, почуття обов'язку, відповідальність та інші мотиви.

Відповідно до сучасних психологічних уявлень, мотив — це внутрішнє спонукання особистості до певного виду активності, що пов'язана із задоволенням певної потреби. Мотивами можуть бути ідеали, інтереси особистості, її переконання, соціальні настанови, ціннісні орієнтації.

Категорія мотивації — це система мотивів, яка визначає конкретні форми діяльності або поведінки людини. До пізнання студентів спонукає навчальна мотивація, яку визначають як проце-

си, методи, засоби спонукання особистості до продуктивної навчальної діяльності, до активного засвоєння змісту дисциплін.

Мотивуючим чинником може бути — корисність виконуваної роботи. Якщо студент знає, що результати його роботи будуть використані в подальшій науково-методичній діяльності, то ставлення до виконання завдання позитивно змінюється. При цьому важливо психологічно налаштувати студента, показати йому, як необхідна виконувана робота.

Також можна визначити факторами, що мотивує студентів — активне застосування результатів роботи в професійній підготовці, участь у творчій діяльності. Це може бути участь у науково-дослідній, методичній роботі, що проводиться на кафедрі.

Важливим мотиваційним чинником є використання активних методів навчання, перш за все ігрового тренінгу, в основі якого лежать інноваційні та організаційно-діяльні ігри. У таких іграх виникає інтерес пошуку істини, що потребує використання джерел, які містять дискусійні положення і відповідно збуджують інтерес до пізнавальної діяльності. Участь в олімпіадах з навчальних дисциплін, конкурсах науково-дослідних або прикладних робіт і т. д.

Використання мотивуючих факторів контролю знань (накопичувальні бали, тести, робота в малих групах). Ці чинники при певних умовах можуть викликати прагнення до змагальності, що саме по собі є сильним мотиваційним чинником самовдосконалення студента.

Заохочення студентів за успіхи у навчанні та творчої діяльності (стипендії, заохочувальні бали) та санкції за погане навчання. Наприклад, за роботу, здану раніше терміну, можна проставляти підвищену оцінку, а в іншому випадку її знижувати.

Індивідуалізація завдань, що виконуються як в аудиторії, так і поза її, постійне їх оновлення.

Мотиваційним чинником в інтенсивній навчальній роботі і, в першу чергу, самостійної є особистість викладача. Викладач може бути прикладом для студента як професіонал, як творча особистість. Викладач може і повинен допомогти студенту розкрити свій творчий потенціал, визначити перспективи свого внутрішнього зростання.

Мотивація є основним компонентом самосвідомості студента, що визначає його ставлення до навчання, а отже студент буде вчитись з більшою або меншою ефективністю, сподіваючись за свою працю отримати ті чи інші матеріальні або духовні блага для задоволення своїх потреб. Отже, мотивація праці є спонуканням людини

до активної діяльності для задоволення матеріально-побутових, духовних потреб і запитів, яке досягається за рахунок її праці.

Самостійна робота є важливим фактором засвоєння навчального матеріалу, про що свідчать психолого-педагогічні дослідження.

Метою самостійної роботи є формування самостійності студента, його вмінь, знань, навичок, що здійснюється опосередковано через зміст і методи всіх видів навчальних занять. Самостійна робота студентів сприяє поглибленню і розширенню знань; формуванню інтересу до пізнавальної діяльності; оволодінню прийомами процесу пізнання; розвитку пізнавальних здібностей.

Література

1. Стратегія посилення самостійної роботи студентів у контексті приєднання України до Болонського процесу: Матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції, 14-15 грудня 2004р. / Г.В.Стадник та ін. (ред.). — Х.: ХНАМГ, 2004. — 243 с.

2. *Головко Л.* Активізація самостійної роботи студента під час лекційних занять / Л. Головко // Освіта і управління. — 2002. — № 1. — С. 147—150. <http://www.nbu.gov.ua/portal/>.

Малінко О. Г., ст. викладач кафедри іноземних мов факультету УПтаМ,
Циганок З. А., ст. викладач

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО СИСТЕМАТИЧНОГО НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ

Інтеграція України до світової спільноти та реформування системи вищої освіти зумовлюють посилення уваги суспільства до підвищення загальноосвітньої, фахової, комунікативної компетенції майбутніх спеціалістів, забезпечення їхньої конкурентоспроможності.

Важливим фактором підвищення ефективності навчального процесу є організація самостійної навчальної діяльності студентів, формування у них навичок самоосвіти та саморегуляції, готовності до постійного поповнення знань, розвиток творчого мислення, позитивного ставлення до навчання, відмова від авторитарної педагогіки та визнання педагогіки співробітництва.

Мотиваційний фактор є одним з найважливіших аспектів самостійної роботи. Кожен викладач знає, що навчання протікає більш успішно, якщо у студента сформована позитивна мотива-